

III. 95 Vasištha vysvětluje vztah mezi myslí a konáním.

VASIŠTHA pokračoval: Čin i ten, kdo čin vykonává, vznikají spontánně v nejvyšším Bytí v témže čase, podobně jako se s květinou objevuje současně i její vůně. Pouze z pohledu nevědomého se zrození *džívy* jeví jako skutečné. Jen nevědomý člověk považuje modrou barvu nebe za skutečnost. Pro osvíceného jsou obě tvrzení „*džíva* se rodí z *Brahman*“ a „*džíva* se nerodí z *Brahman*“ stejně nesmyslná.

Dvojnost neboli dualita je dočasně přijata jenom kvůli poučení nevědomých, neboť bez ní je slovní vyjádření nemožné. Učitel prohlásí, že *džíva* se rodí z *Brahman*, pak ale zdůrazní, že poněvadž následek není oddělitelný od příčiny, je i *džíva* neoddělitelný od *Brahman*. Vše se jeví jako z *Brahman* zrozené, stejně jako se rodí vůně z květiny. A vše zase přechází zpět do *Brahman*, podobně jako přechází jedno roční období do druhého.

Se všemi druhy bytostí, které se v tomto světě projevují, se současně rodí i jejich přirozené chování a povaha. A jen nevědomost o vlastní podstatě a přirozenosti, nevědomost o Já, vede k takovému chování a takovým činům, které způsobí další zrození.

RÁMA řekl: Svatý muži, posvátné texty sestávají z tvrzení mudrců, jejichž mysl není ničím zabarvena. Mudrcem je zván ten, jehož srdce je čisté a v jehož vidění není rozdělávání. Pouze s pomocí svatých textů či osvícené bytosti má nezralý člověk naději uvidět světlo Pravdy. V tomto světě můžeme pozorovat, že se semínko rodí ze stromu a strom vyrůstá ze semínka. Lze tedy říci, že se rozmanité bytosti zrodily z nejvyššího *Brahman* bez semínka předchozího *karman*?

VASIŠTHA odpověděl: Když se pozorně podíváš, Rámo, uvidíš, že čin se rozroste o své plody jen tehdy, je-li do konání zapletena mysl. Mysl je semínkem konání. Když se v nejvyšším *Brahman* projeví kosmická mysl, v témže okamžiku se zrodí povaha a přirozené touhy každé z rozmanitých bytostí a z vtělené bytosti se stane *džíva*. Není rozdíl mezi myslí a konáním. Než se konání objeví, vznikne nejprve v mysli, neboť mysl je jeho základem. Konání není nic jiného než pohyb energie ve Vědomí a nevyhnutelně přináší své plody. Když takové konání spěje ke konci, i myšlení spěje ke konci. A jakmile myšlení ustane, není tu ani konání. To je však jen v případě osvobozených mudrců, nikoho jiného.